ชื่อแนวปฏิบัติ : แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยสูงอายุที่มีภาวะกระดูกสะโพกหักที่ได้รับการผ่าตัดเพื่อป้องกันการเกิดแผลกดทับ หอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูก 1 โรงพยาบาลลำปาง

ชื่อผู้พัฒนา : นางธัญสิริ กิติกา
หน่วยงาน : .หอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูก 1 โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

แผลกดทับเป็นภาวะแทรกซ้อนที่สำคัญและสามารถป้องกันได้ในผู้ป่วยสูงอายุที่มีภาวะกระดูกสะโพกหัก โดยเฉพาะระยะหลังผ่าตัดที่ผู้ป่วยมีข้อจำกัดด้านการเคลื่อนไหว ส่งผลให้เกิดแรงกดทับบริเวณปุ่มกระดูกอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลคุณภาพการพยาบาลหอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูก 1 โรงพยาบาลลำปาง ปี พ.ศ. 2568 พบอัตราการเกิดแผลกดทับระดับ 2–4 เท่ากับ 1.6 ครั้งต่อพันวันนอนเสี่ยง สูงกว่าเป้าหมายคุณภาพที่กำหนด ส่งผลกระทบต่อผู้ป่วยทั้งด้านร่างกาย จิตใจ คุณภาพชีวิต ระยะเวลานอนโรงพยาบาล ค่าใช้จ่าย และภาระงานบุคลากร การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์ในการป้องกันแผลกดทับในผู้ป่วยสูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดรักษาภาวะกระดูกสะโพกหัก

การพัฒนาแนวปฏิบัติครั้งนี้ดำเนินการตามแนวคิดการปฏิบัติการพยาบาลบนหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Nursing Practice) โดยกำหนดคำถามการวิจัยตามกรอบ PICOT และสืบค้นหลักฐานจาก PubMed/MEDLINE, CINAHL, Cochrane Library และ Scopus ระหว่างปี ค.ศ. 2012–2026 ได้หลักฐานที่ผ่านเกณฑ์ 9 เรื่อง ประเมินคุณภาพตามเกณฑ์ NHMRC และ Melnyk & Fineout-Overholt (2023) สังเคราะห์เป็นแนวปฏิบัติ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การประเมินภาวะสุขภาพด้วย Braden Scale, Modified Norton Scale และ Easy Checklist ร่วมกับการประเมินโภชนาการ ผิวหนัง และการเคลื่อนไหว 2) การวางแผนและจัดการรายบุคคลตามระดับความเสี่ยง 3) การปฏิบัติการพยาบาลเน้นลดแรงกด ดูแลผิวหนัง ส่งเสริมโภชนาการและการเคลื่อนไหว 4) การสอนและให้คำแนะนำผู้ป่วยและครอบครัว และ 5) การบันทึกทางการพยาบาลรูปแบบ AIE (Assessment–Intervention–Evaluation)

การจัดระบบเพื่อรองรับแนวปฏิบัติมีการพัฒนาระบบสนับสนุนทั้งด้านโครงสร้างและกระบวนการ ประกอบด้วย Clinical Algorithm เครื่องมือประเมินความเสี่ยง คู่มือการใช้แนวปฏิบัติ สื่อการสอนสำหรับผู้ป่วยและญาติ และการจัดเตรียมอุปกรณ์ลดแรงกด เช่น ที่นอนลดแรงกดและวัสดุป้องกันปุ่มกระดูก ประเมินความรู้บุคลากรด้วย PUKAT จัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่พยาบาลและผู้ช่วยพยาบาล พร้อมนิเทศและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง: ด้านผลลัพธ์ร่วม คาดว่าอัตราการเกิดแผลกดทับจะต่ำกว่า 1.5 ครั้งต่อ 1,000 วันนอนกลุ่มเสี่ยง ลดภาวะแทรกซ้อนจากการนอนโรงพยาบาล ส่งเสริมการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วย รวมถึงลดระยะเวลานอนโรงพยาบาล ด้านผลลัพธ์ทางการพยาบาล คาดว่าพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติตามแนวปฏิบัติได้ถูกต้องเป็นมาตรฐานเดียวกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 และบุคลากรมีความพึงพอใจต่อแนวปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 90 ส่งผลให้บุคลากรทางการพยาบาลมีความรู้ ความสามารถ และความมั่นใจในการป้องกันแผลกดทับเพิ่มขึ้น นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการพยาบาลและความปลอดภัยของผู้ป่วยอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: แนวปฏิบัติการพยาบาลตามหลักฐานเชิงประจักษ์, แผลกดทับ, กระดูกสะโพกหัก, ผู้สูงอายุ, การป้องกันแผลกดทับ